

Handläggare
David Eriksson
Telefon: 08-508 22 053**Till**
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2015-08-27

Plansamråd för Brandstegen 1 och del av Midsommarkransen 1:1 i stadsdelen Midsommarkransen

Yttrande till stadsbyggnadskontoret

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen till stadsbyggnadskontoret.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektör

Gunnar Ohlsén
avdelningschef

Sammanfattning

Ett förslag på detaljplan för Brandstegen 1 och del av Midsommarkransen 1:1 i stadsdelen Midsommarkransen har inkommit till stadsdelsnämnden på remiss. Yttrande önskas senast den 13 september. Planen syftar till att, med hänsyn till vagnhallens och parkens kulturmiljövärden och områdets karaktär, möjliggöra uppförandet av en skola för ca 900 elever samt bostadshus om ca 55 lägenheter.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning ser positivt på tillkomsten av en kommunal skola då behovet i området är stort. En negativ aspekt som planen medför är dock att skolgården behöver ta parkmark i anspråk. Som en konsekvens av detaljplanen kommer också parken Enbacken att ändra karaktär och det är bl.a. viktigt att småbarnsleken som försvinner från Enbacken kompenseras i samband med den kommande upprustningen av Svandammsparken genom att tillräckliga resurser tillförs projektet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Avdelningen för samhällsplanering.

Bakgrund

Ett förslag på detaljplan för Brandstegen 1 och del av Midsommarkransen 1:1 i stadsdelen Midsommarkransen har inkommit till stadsdelsnämnden på remiss. Yttrande önskas senast den 13 september.

Planens syfte och huvuddrag

Planen syftar till att, med hänsyn till vagnhallens och parkens kulturmiljövärden och områdets karaktär, möjliggöra uppförandet av en skola för ca 900 elever samt bostadshus om ca 55 lägenheter. Planen syftar även till att förbättra kopplingen mellan Aspudden och Midsommarkransen, skapa förutsättningar för samnyttjande mellan skolgård och parken Enbacken samt förbättra trafikmiljön i området. SISAB har anvisats mark för skolan och Besqab för bostäderna. Beslut att starta detaljplanearbetet fattades den 11 december 2014.

Planområdets läge

Planområdet är beläget i Midsommarkransen och omfattar fastigheten Brandstegen 1 och delar av Midsommarkransen 1:1. Planområdet består av ca tre hektar. På platsen idag ligger Hägerstens före detta brandstation och parken Enbacken. Brandstationen hyrs ut till verksamheter. I anslutning till parken ligger en förskola i två paviljonger med tidsbegränsat bygglov. I Enbacken ligger en f.d. parklekslokal som idag används som öppen förskola. I ett till parken angränsande flerbostadshus finns en förskola som använder en mindre del av parken som gård. Platsen för den föreslagna bostadsbebyggelsen består idag av en öppen gräsyta och cykelväg.

Orange linje visar planområdet.

Parken (Enbacken)

Enbacken utgörs idag av en kvarterspark och fungerar primärt som en lekpark. Förskolor använder parken i sin verksamhet. Parken har sociala och kulturella värden samt landskapsmässiga kvaliteter i form av öppen gräsyta, sparade träd och berghällar.

Natur

Tallar, lindar och ekar kompletterade med parkträd finns i parkmiljö, i gatrummens förgårdsmark och inom Brandstegen 1.

Vid vagnhallen står en bredkronig jätteek. I slänten norr om Bäckvägen finns värdefull ekmiljö.

Kulturhistoriska värden

Enligt Stockholms stadsmuseum ligger Brandstegen 1 och Enbacken inom område där särskild uppmärksamhet bör ägnas åt kulturhistoriska värden, och Brandstegen 1 bedöms som bebyggelse med särskilt högt kulturhistoriskt värde. Brandstationen uppfördes i början av 1940-talet och består av flera byggnader: Vagnhall, expedition, bostäder, gymnastikhall, slangtvätt och slangtorn. I avvägningen mellan de kulturhistoriska värdena och behovet att anlägga en skola anses behovet av en skola väga tyngre.

Ny bebyggelse

Den före detta vagnhallen bevaras men resterande delar av Brandstationen rivs. De tillfälliga förskolepaviljongerna samt den öppna förskolan tas bort och behovet ersätts på annan plats i närområdet. Skolan planeras vara en ”skofri skola” för ca 900 elever (F-9) och planeras därför uppföras som en sammanhängande byggnad. Nybyggnadsytan är ca 10 000 kvm BTA. Skolgården kommer att erbjuda ca 5,7 kvm/barn.

Bilden visar skolan och skolgården. Röd linje visar skolans nya fastighetsgräns.

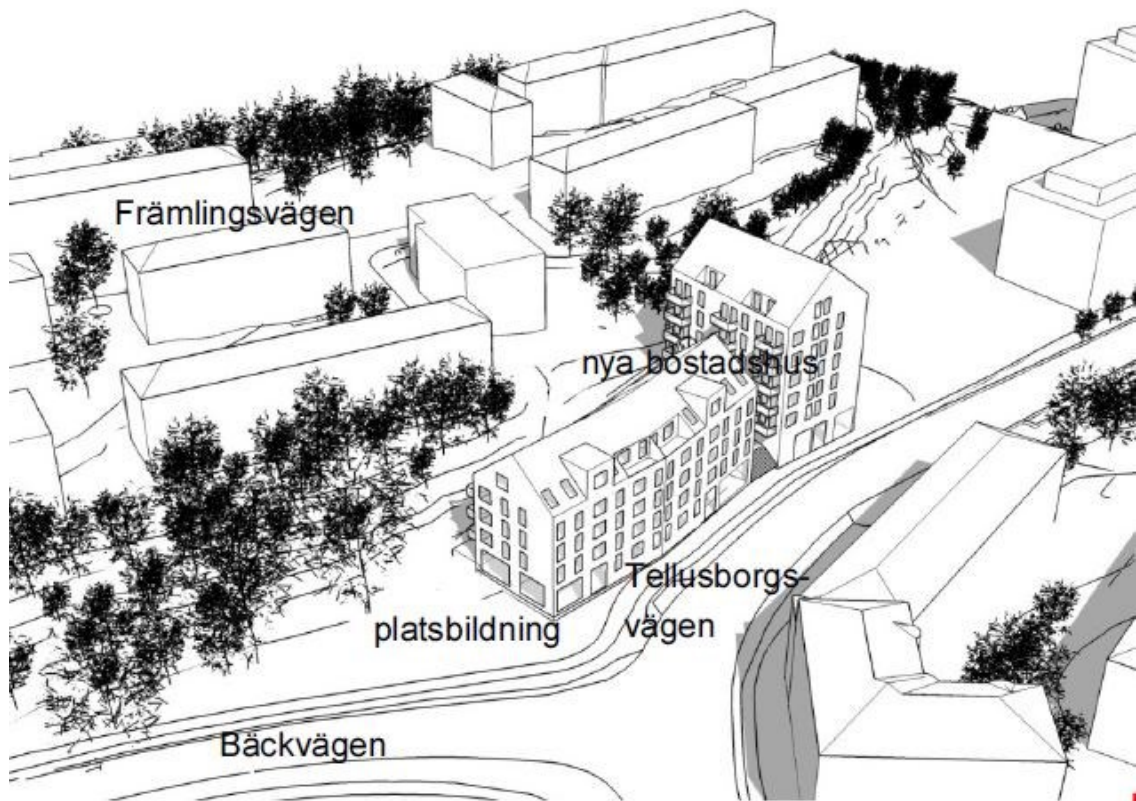
För att minimera intrånget i parken och samtidigt skapa en så stor skolgård som möjligt har skolbyggnaden placerats så långt norrut som möjligt och mot gatorna. Hänsyn har även tagits till att spara den karaktärsskapande bergknallen/naturmarken mot Tellusborgsvägen samt värdefulla träd på skolgården och eken vid vagnhallen. Byggnadsformen skapar en visuell avgränsning av skolgården.

Föreslagen utformning för skolan är med form och material influerad av brandstationens arkitektur. Samtidigt ger förslaget uttryck för en samtida, publik byggnad. Den nya byggnaden ges en sammanhållen höjd i tre våningar med ett asymmetriskt sadeltak. Höjd och takform är en anpassning till dels vagnhallen, dels till kringliggande bebyggelse.

Fotomontage över skolbyggnaden.

Bostadshusen är placerade längs Tellusborgsvägen nordväst om skolan och syftar till att stärka Tellusborgsvägens gaturum. Samtidigt följer byggnaderna åsens huvudriktning vilket gör att siktlinjen mot vagnhallen bevaras. Bebyggelsen är fördelad på två byggnadskroppar: en lamell och ett tvärställt hus. Totalt inryms cirka 55 lägenheter med tonvikt på smålägenheter.

Bilden visar de planerade bostadshusen.

Samnyttjande

Planen innebär att delar av Enbacken tas i anspråk för skolgård men parken och skolgården utformas på ett karaktärsfullt sätt som upplevs som en helhet och möjliggör samnyttjande. Parken ges en ny gestaltning, bl.a. tas plaskdammen bort (behovet tillgodoses istället i närliggande Svandammsparken) och entréer och stråk förbättras. Staket ska undvikas då det bryter mot områdets rådande karaktär och försvårar samnyttjande mellan park och skolgård. Gränsen mellan park och skolgård markeras istället med dels en stödmur, dels genom mjuka möten med gradäng och gräsyta mellan park och hårdgjord skolgård. Gradänger och gräsytor förläggs i parken medan stödmuren blir en del av skolgårdsfastigheten.

För skolverksamheten kommer parken kunna användas för mer ytkrävande lek och som samlingsplatser för pedagogisk verksamhet. Skolgården kommer vara tillgänglig för allmänheten efter skoltid.

Svandammsparken

Förslaget innebär bl.a. att Enbacken kommer att ändra karaktär från att främst ha varit anpassad för småbarnslek till en park som genom skolans verksamhet mer anpassas för äldre barn. Förlusten av småbarnslek i Enbacken kommer att kompenseras genom den kommande upprustningen av Svandammsparken, som i och med

upprustningen kommer att utveckla småbarnsleken. Parkeringarna som ansluter till Svandammsparken kommer att tas bort och istället tillföras parken. Under 2015 tas en programhandling fram för upprustningen av Svandammsparken.

Parkering och angöring

Förslaget möjliggör cirka 275 cykelparkeringar på skolans område. Framför vagnhallen tillåts inte cykeltak i syfte att hålla den värdefulla fasaden fri. Handikappsparkeringen kan placeras på entrétorget inom 10 meter från huvudentrén. Förutom skolans handikappsparkering innehåller planen ej någon ytterligare bilparkering för skolan. Angöringsplats för leveranser finns längs Bäckvägen.

För bostadshusen kommer cykelparkering om ca 138 platser finnas på gården. Ett garage kommer att rymma ca 22 bilplatser.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning ser positivt på tillkomsten av en kommunal skola. Behovet av kommunala grundskolor i stadsdelsnämndsområdet är stort och en skola på ca 900 elever är nödvändig för att kunna möta behovet från en kontinuerligt växande befolkning.

Möjligheterna att finna mark som staden förfogar över i området, där en större skola skulle kunna byggas, är begränsade och därför medför planen att skolgården behöver ta parkmark i anspråk. En negativ konsekvens av detta är att parkmark för allmänheten kommer att försvinna. Även behovet av park och grönområden i området är stort samtidigt som tillgången är begränsad, något som medför att stadsdelens befintliga parker utsätts för hårt slitage. Utifrån skolans perspektiv är det dock en nödvändighet att ta parkmark i anspråk för att kunna skapa en tillräcklig skolgård.

Som en konsekvens av detaljplanen kommer parken Enbacken att ändra karaktär från att främst ha varit anpassad för småbarnslek till en park som genom skolans verksamhet mer anpassas för äldre barn. För att kompensera förlusten av småbarnslek i Enbacken är det viktigt att tillräckliga resurser tillförs till den kommande upprustningen av Svandammsparken, som i och med upprustningen kommer att utveckla småbarnsleken. Förvaltningen anser även att plaskdammen som tas bort i Enbacken bör kompenseras genom att plaskdammsfunktionen i Svandammsparken stärks. Förvaltningen ser det som positivt att parkeringarna som ansluter till Svandammsparken tas bort och istället tillförs parken.

Samnyttjande mellan skolgård och Enbacken

En skola på ca 900 elever kommer att generera ett ökat användande och slitage av parkmarken i Enbacken, gräs som underlag kommer att slitas ner snabbt. Det är därför viktigt att redan från början förstärka underlaget och använda ett material av hög kvalitet. Därmed ökar sannolikheten att framtida driftkostnader kan hållas nere. Med anledning av det höga slitaget är det även viktigt att tidigt planera för reinvesteringar i Enbacken för att även i framtiden säkerställa en park av hög kvalitet.

I och med att skolgården inte är tillgänglig för allmänheten under dagtid, och att Enbacken sannolikt kommer att ses som en naturlig förlängning av skolgården, bl.a. genom samnyttjande och att parken och skolgården upplevs som en helhet, finns risk att även Enbacken kan komma att uppfattas som otillgänglig för allmänheten i vissa avseenden under dagtid. Sannolikt kommer parken nyttjas flitigt av skolan under dagen vilket riskerar att leda till konflikter om nyttjande av platsen mellan skolan och allmänheten samt närliggande förskolor. Drift och skötsel av parken är stadsdelsförvaltningens ansvarsområde och det är viktigt att det tydligt framgår att parken fortfarande är tillgänglig för allmänheten under dagtid.

Förvaltningen ser det som positivt att allmänheten kvällstid och helger kommer att kunna nyttja en större yta än tidigare, både park och skolgård, samt att skolans lokaler kan hyras ut efter skoltid.

Förskola

De tidsbegränsade förskolepaviljongerna som idag står i Enbacken kommer att avvecklas. Områdesprogrammet för Aspudden-Midsommarkransen föreslår bl.a. 37 nya avdelningar i fem fristående och permanenta förskolor som på sikt ska ersätta de tidsbegränsade paviljongerna som idag står i Aspudden-Midsommarkransen samt täcka ett befintligt underskott. Just nu pågår detaljplanearbete för Flyttfågeln, en permanent förskola på åtta avdelningar vid Ivar Vidfamnes gata/Stenkilsgatan som är på granskning/utställning 8 juli – 19 augusti 2015, samt Fiberpennan, också på åtta avdelningar, som är på samråd 24 juni – 9 september 2015. Även förskoleavdelningar i bottenvåningar på planerade bostadshus ska bidra till att tillgodose behovet.

Förvaltningen anser att den öppna förskolans verksamhet är viktig och kommer att flyttas till lokaler i närområdet.

Gruppbostad

Förvaltningen har framfört önskemål om att inhysa en gruppbostad i de planerade bostadshusen. Ärendet kommer att diskuteras vidare i den fortsatta planprocessen.

Trafik

Området ligger idag i ett trafikerat läge och köbildning uppstår ofta längs Bäckvägen och Tellusborgsvägen. Det är viktigt att det planeras för hur konflikter mellan fordonstrafik och t.ex. cyklande/gående barn i trafiken bäst kan hanteras då bl.a. skolans entrétorg planeras ligga vid korsningen Bäckvägen/Tellusborgsvägen.

Bilagor

Remissunderlaget finns att läsa på www.insynsverige.se/stockholm under Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, sammanträde 27 augusti 2015.